

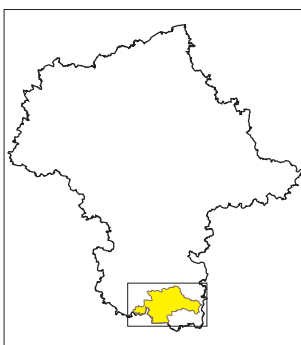
2.2. Zlewnia Iłżanki

Rzeka Iłżanka jest lewo-brzeżnym dopływem Wisły. Całkowita jej długość wynosi 76,8 km, odwadnia obszar o powierzchni 1 127,4 km². Źródła Iłżanki znajdują się w Gąsawach Rządowych (gmina Mirów), na terenie szerokiej i płaskiej doliny o niewyraźnych zboczach i zabagnionym dnie.

Na odcinku rzeki Iłżanki od Strugi Małyszyniec do miasta Iłża znajdują się dwa niewielkie zbiorniki zaporowe: Seredzice o powierzchni 4,2 ha i pojemności 17 tys. m³ oraz Iłża o powierzchni 18,5 ha i pojemności 32 tys. m³.

Główne prawe dopływy Iłżanki to Struga Małyszyniec i dopływ w Błazinach. Lewym dopływem Iłżanki jest Modrzejowica.

Modrzejowica zasila kilka stawów rybnych w okolicach miejscowości Modrzejowica i Bujak. Od Modrzejowicy do

ujęcia, zlewnię Iłżanki pokrywają piaski akumulacji lodowcowej oraz gliny zwałowe leżące na marglach, piaskowcach i wapieniach kredowych.

W zlewni rzeki przeważają grunty rolne, które zajmują 60% obszaru. Lasy zajmują zaledwie 17% całego obszaru zlewni.

Bezpośrednimi źródłami zanieczyszczenia rzeki są zakłady zlokalizowane w Iłży, przy czym największa ilość ścieków odprowadzana jest przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Iłży, które okresowo wykazują ponadnormatywne stężenia azotu amonowego.

Podstawowe informacje o ściekach odprowadzanych przez zakłady zlokalizowane w zlewni Iłżanki przedstawiono w tabeli 25. Lokalizację punktowych źródeł zanieczyszczenia wód przedstawia mapa 16.

Iłżanka w górnym biegu do przyjęcia ścieków z Iłży prowadzi wody odpowiadające II klasie czystości. Po dopływie oczyszczonych ścieków z miasta jej stan się pogarsza osiągając III klasę czystości. Do III klasy czystości wzrosły stężenia związków fosforowych i azotu azotynowego. Taką klasę osiągnął również stan sanitarny wody. III klasa wody

Mapa 16. Zlewnia Iłżanki

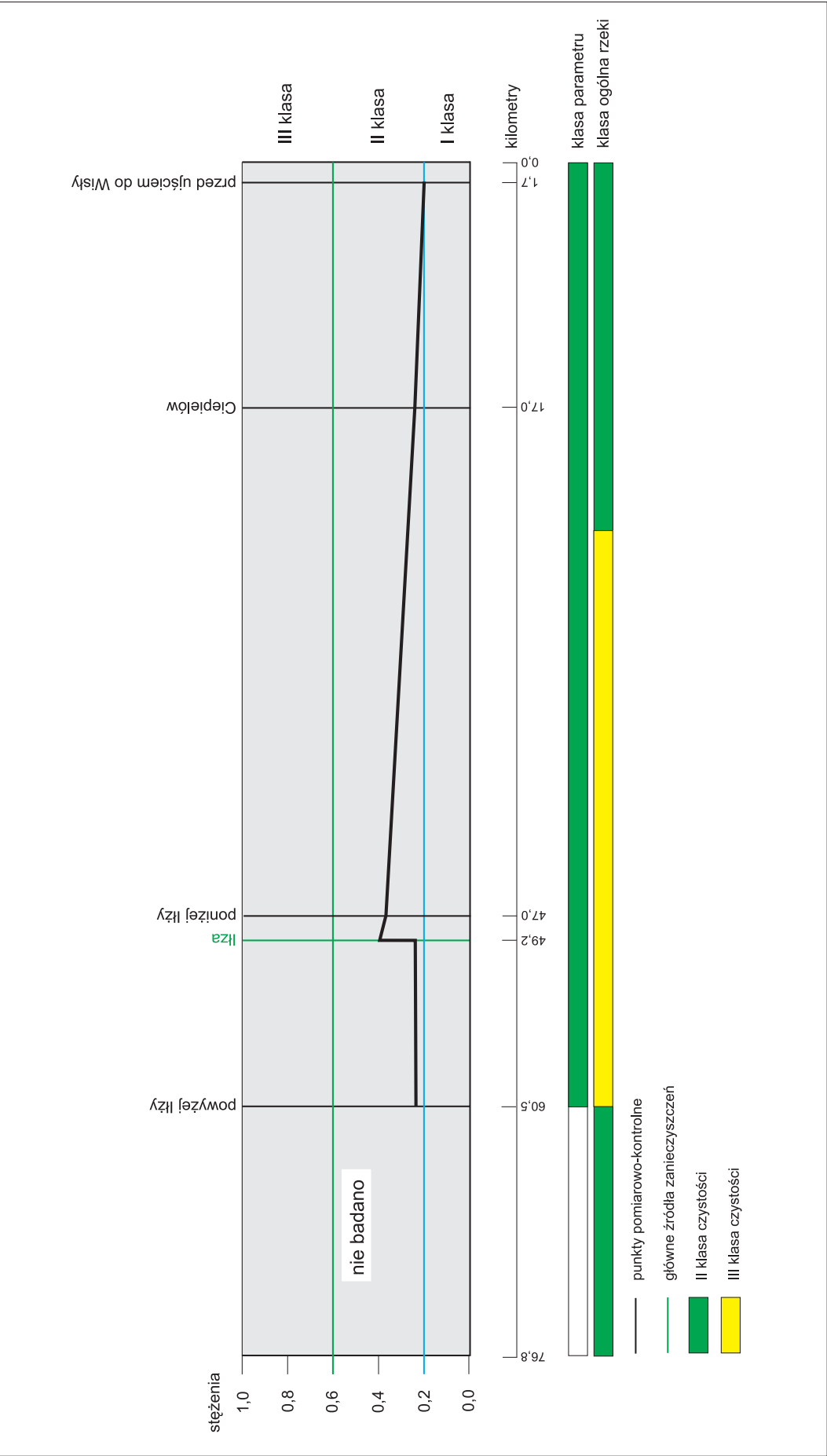
Tabela 25. Podstawowe informacje o ściekach odprowadzanych przez zakłady zlokalizowane w zlewni Iłżanki

Lp.	Zarządzający	Powiat Gmina Miejscowość	Rodzaj oczyszczalni	Projektowana przepus- towność (m ³ /d)	Ilość ścieków oczyszczonych		Odbiornik
					m ³ /dobę	dm ³ /rok	
1.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach – oczyszczalnia z bloku mieszkalnego i stacji uzdatniania wody, ujęcie w Trębowcu	radomski Iłża Trębowiec	biologiczna	406,0	203,8	74,4	Iłżanka
2.	Nadleśnictwo Marcule	radomski Iłża Marcule	biologiczna	6,5	1,0	0,4	rów odwadnia- jący

Lp.	Zarządzający	Powiat Gmina Miejscowość	Rodzaj oczyszczalni	Projektowana przepus- towość (m³/d)	Ilość ścieków oczyszczonych		Odbiornik
					m³/dobę	dam³/rok	
3.	Zakłady Górniczo-Metalowe „Zębiec” w Zębcu	radomski Iłża Zębiec	biologiczna	1 300,0	166,0	40,0	(ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do obiegu zamkniętego)
4.	Szpital Rejonowy w Iłży	radomski Iłża Iłża	biologiczna	138,0	46,2	16,9	Iłżanka
5.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Iłży	radomski Iłża Iłża	biologiczna	1 700,0	1 115,1	407,0	Iłżanka
6.	Zespół Szkół Rolniczych w Chwałowicach	radomski Iłża Chwałowice	biologiczna	98,5	13,4	4,9	Struga Malenie
7.	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Terenowa Administracja Budynków Mieszkalnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w Modrzejowicach	radomski Skaryszew Modrzejowice	biologiczna	22,0	4,5	bd	rów melioracyjny
8.	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Terenowa Administracja Budynków Mieszkalnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w Gębarzowie	radomski Skaryszew Gębarzów	biologiczna	18,3	8,0	bd	rów melioracyjny - Kobylanka
9.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Skaryszewie	radomski Skaryszew Skaryszew	biologiczna	800,0	279,2	101,9	Kobylanka
10.	Urząd Gminy w Ciepłowie	lipski Ciepłówek Ciepłówek	biologiczna	150,0	83,4	30,4	Iłżanka
11.	Zakład Produkcyjno-Masarniczy „Ptaszek”	zwoleński Tczów Borki	nieoczyszczone		0,6	bd	ziemia

bd – brak danych

utrzymuje się w rzece przez około 40 km, by przed ujściem osiągnąć znowu II klasę. Aktualnie jest to jedna z bardziej czystych rzek województwa. Zmienność stężeń charakterystycznych fosforanów wzdłuż biegu rzeki w roku 2000 przedstawiono na wykresie 12. Tak „wysokie” parametry jakości rzeka osiągnęła dopiero w 2000 roku. Wcześniej w rzece stwierdzano występowanie stężeń pozaklasowych wyrażonych w różnych parametrach fizyko-chemicznych. Stan sanitarny poniżej Iłży był zawsze ponadnormatywny, co przedstawia tabela 26.

Tabela 26. Zmiany stężeń charakterystycznych wybranych parametrów w zlewni rzeki Iłżanki w latach 1979 – 2000

Parametr	Rok	Punkty pomiarowo-kontrolne			
		powyżej Iłży	poniżej Iłży	Ciepielów	przed ujściem do Wisły
BZT ₅ (mg O ₂ /dm ³)	1979	16,2	13,8	-	14,5
	1986	7,8	9,6	-	10,9
	1992	6,5	10,6	7,2	-
	1997	9,8	19,1	5,7	5,2
	2000	7,0	6,5	4,4	6,7
Azot azotynowy (mg N-NO ₂ /dm ³)	1979	-	-	-	-
	1986	0,04	0,07	-	0,06
	1992	0,03	0,1	0,04	-
	1997	0,05	0,04	0,03	0,03
	2000	0,02	0,04	0,03	0,03
Fosfor ogólny (mg P/dm ³)	1979	-	-	-	-
	1986	-	-	-	-
	1992	-	-	-	-
	1997	0,06	0,09	0,13	0,07
	2000	0,09	0,25	0,14	0,23
Fosforany (mg PO ₄ /dm ³)	1979	-	-	-	-
	1986	0,7	0,9	-	0,9
	1986	0,3	0,3	0,5	0,3
	1997	0,2	0,4	0,3	0,6
	2000	0,2	0,4	0,3	0,6
Zawiesina (mg /dm ³)	1979	18,5	25,0	-	58,5
	1986	28,0	58,0	-	42,0
	1992	12,5	19,5	14,0	-
	1997	10,0	11,5	24,0	27,5
	2000	10,0	10,0	10,0	10,0
Miano coli	1979	0,01	0,001	-	0,004
	1986	0,02	0,0004	-	0,01
	1992	0,04	0,0002	0,04	0,01
	1997	0,02	0,004	0,02	0,04
	2000	0,1	0,02	0,07	0,2
Klasa wody w punkcie	1979	non	non	-	non
	1986	III	non	III	non
	1992	III	non	III	III
	1997	III	non	III	III
	2000	II	III	III	II

- brak danych,
kolorem czerwonym zaznaczono wartości pozaklasowe